

Meer is beter

Native Instruments' software suite heet dan wel Komplete, maar ze blijven maar dingen toevoegen! Zo is versie 10 weer verder uitgedijd.

door Stefan Robbers > stefan@interface.nl
en Eppo Schaap > eppo@interface.nl

Komplete 10 bevat diverse nieuwe synthesizers en drumcomputers waarvoor Reaktor 5 als basis diende.

Reaktor zelf is al enkele jaren niet meer vernieuwd, maar de geluidskwaliteit kan nog uitstekend concurreren met nieuwe plug-ins. Natuurlijk zit Reaktor 5 ook in Komplete, net als alle andere NI synthesizers: FM8, Absynth, Massive, Monark, Retro Machines 2, Reaktor Spark, Reaktor Prism. Tevens vind je een aantal bekende en nieuwe drumcomputers en players: Battery 4, Drumlab en Polyplex. Nieuw is Komplete Kontrol, met een browser waarmee je op basis van tags een geluid kunt opzoeken. De juiste plug-in wordt dan meteen geopend en je kunt de klanken direct editen. Vooral bij Reaktor 5,

met zijn vele instrumenten en ensembles, is dit erg handig. In combinatie met de nieuwe Kontrol S serie keyboardcontrollers werkt de browser ideaal, maar hij is ook als plug-in en standalone te gebruiken zonder deze toetsenborden.

NI levert ook steeds meer hoogwaardige effectplug-ins mee – in Komplete 10 zitten naast de vintage compressors en eq's ook weer een aantal nieuwe – en tevens werd Molekular aan het lijstje toegevoegd.

Rounds

Laten we beginnen met Rounds, een met Reaktor ontworpen nieuwe synthesizer die een analoge en digitale synth als basis heeft. Het analoge staat hier dan voor een subtractieve synth met twee oscillators; de digitale synth is fm-gebaseerd. Per synth

INFO

- **prijs incl.:** Komplete 10 € 499,- Komplete 10 Ultimate € 999,-
- **distributie:** Amptec BVBA, +32 112 81458
- **internet:** www.amptec.be www.nativeinstruments.com

je kunt per klank maar liefst acht geluiden combineren, en de ingebouwde sequencer kan deze ritmisch op een bepaalde volgorde, achter elkaar of tegelijk afspelen. Met de Voice Programmer – acht cirkelvormige quick edit-schermpjes – bepaal je de volgorde en inhoud, en je kunt snel de klank bewerken door hier zaken te editen. Er is nog een tweede edit-scherm, waar je de sequencerparameters kunt bewerken of één parameter in alle acht sounds tegelijk kunt bijwerken. Dit is ook te bedienen met een toetsenbord door de mappingfunctie van Rounds, waarbij bepaalde toetsen van een keyboard de klanken in de voice programmer aan- of uitzetten.

Rounds blinkt vooral uit in pads die langzaam veranderen, sequenceachtige synthesizer-sounds en soundscape-achtige klanken. Zeker wanneer je die combineert met de ingebouwde effecten, is het klankbeeld

Nieuw is Komplete Kontrol, met een browser waarmee je op basis van tags een geluid kunt opzoeken

breed, heel stereo en veranderlijk, met een krachtig laag. Echt analogoog kun je de klank niet noemen – de sound is weliswaar warm, maar heel regelmatig, helder en transparant.

Kontour

Kontour is ontworpen door Stephan Schmidt, de grondlegger van Native Instruments en tegenwoordig zelfstandig actief. Het is een phase modulation synth met twee sinus-generators, waveshaper, ringmodulatie, een combfilter en een state variable filter: een uitstekend stuk gereedschap om complexe maar toch natuurlijk klinkende golfvormen te maken. Dat komt goed van pas bij modeling van akoestische instrumenten. Kontour heeft twee schermen. Het ene is een eenvoudig scherm met daarin een modulatiecurve, met vier knoppen daarboven die de 'kleur' van het geluid en de volume-enveloppe moduleren. Dit kun je realtime bedienen, maar ook door de curve aan te passen. Het andere, uitgebreidere, scherm geeft toegang tot alle parameters.

Er zitten veel presets in Kontour, en de meeste geven een mooie, organische sound. Het is de moeite waard om in de editor wat parameters aan te passen – je merkt dan meteen hoe veelzijdig het geluid kan klinken. Ook zijn er wat agressievere klinkende effect sounds en soundscapes. Kontour laat goed zien hoe veelzijdig Reaktor eigenlijk is als synthconstructietool.

Polyplex

Polyplex stelt een drumkit voor, bestaande uit acht klanken; de basisset-up van een drumstel. De klanken zijn gebaseerd op samples. Elke sound kan bestaan uit vier

samples die een aantal parameters met elkaar delen, zoals lfo, eq en filtering. Per sample kun je nog dieper de editor in met parameters voor attack, decay, hold, mix en meer. Een unieke functie is het 'dubbelsteentje' onder elke klank. Laat hem rollen en een aantal parameters wordt *at random* gevarieerd. Zo kun je snel een drumkit waarvan een paar klanken net even anders moeten klinken, voorzien van een frisse sound. De basissamples zijn al heel goed, maar met deze extra functies kun je bijzonder goed klinkende drumkits bouwen. Een uitgebreide set van achttien effecten is als inserts op de losse klanken of als send/return-effect in te zetten. Zo kun je de kick voorzien van een bitcrusher en de gehele drumkit wat reverb geven, waarbij je voor elke klank het sendlevel kunt bepalen. De relatief eenvoudige opzet met acht netjes grafisch weergegeven sounds zorgt voor een goed overzicht. Polyplex is prima bruikbaar in zowat elke muziekstijl.

Drumlab

NI noemt Drumlab een 'advanced drum layering instrument'. Het is een Kontakt patch op basis van samples. Drumlab heeft een speciale, intuïtieve interface waarbij je niet direct de samples kiest, maar een visuele interpretatie van de onderdelen van het drumstel ziet.

Kontour is een uitstekend stuk gereedschap om complexe maar toch natuurlijk klinkende golfvormen te maken

Pas je daar dingen in aan, zoals de soort sound of de aanslag op het vel, dan zoekt Drumlab daar de juiste combinatie van samples bij. Naast 58 drums, gesampled in drie ruimtes met diverse opnametechnieken, zijn er diverse elektronische basiscomponenten beschikbaar om de drums extra kracht te geven. Naast de envelopes kun je ook de transients besturen voor extra punch. En dan zit er nog een effect- en mastersectie in om speciale effecten met compressie te genereren. Drumlab kun je met midnoten bespelen, maar er zijn ook flink wat voorgeprogrammeerde ritmes ingebouwd die je zo in je daw kunt gebruiken of waarmee je de sounds kunt checken.

Molekular

Ook nieuw in Komplete is Molekular, een uitgebreide effectplug-in. Deze is modulair van opzet, met vier losse effecten, dsp's genoemd, die in serie of deels parallel gebruikt kunnen worden. Per dsp zijn er enkele standaard effecten die in alle vier de modules terugkomen, en specifiek per dsp kun je kiezen uit een bepaalde categorie, zoals spectrale effecten, delays, glitch-effecten en vervorming. Er is een uitgebreide lfo-sectie en een eigen sequencer om de modulatie stapsgewijs uit te voeren op parameters naar keuze. De mogelijkheden zijn zeer uitgebreid: van diepe stereo echo's tot extreme distortion. Gelukkig wordt een uitgebreide set presets meegeleverd. Het is absoluut de moeite waard om daar eens doorheen te bladeren met verschillende soorten geluiden als bron.

Supercharger

Supercharger is een uitgebreide maar eenvoudige te bedienen compressor. Behalve een centrale knop voor de mate van compressie, vind je onder meer parameters voor de hoeveelheid saturatie, en een warm setting. Die laatste lijkt niet echt veel te doen, maar in combinatie met de andere settings, kan deze compressor voor wat extra diepte zorgen op bijvoorbeeld een drumbus of een akoestische opname.

Grandeur, Maverick en Gentleman

Interessant zijn de twee nieuwe akoestische vleugels en de rechtopstaande piano, met

>> de klinkende namen The Grandeur, The Maverick en The Gentleman, die in samenwerking met Galaxy Instruments zijn gemaakt. Het zijn de opvolgers van de akoestische piano's uit Komplete 9. Die stamden nog uit de tijd dat er ernstig rekening gehouden moest worden met de beperkte rekenkracht van de toenmalige computers. De cpu-belasting van de drie nieuwkomers valt overigens erg mee. Geen vier of vijf layers met verschillende microfoonplaatsingen die je kunt mixen, maar gewoon goed klinkende piano's met karakter voor alle gelegenheden.

The Gentleman is een rechtopstaande Bechstein piano Model A uit 1908 met ballen. Zijn mooie volle klank doet niet onder voor de vleugels, maar is wel onmiskenbaar *up-right*.

The Maverick is een oude Bechstein vleugel uit 1908 die door zijn leeftijd een mooi vintage karakter heeft, maar het is zeker geen oud barreel. Hij klinkt waardig met hier en daar een beetje zweving, maar de klank heeft body en is mooi helder.

The Grandeur is een Steinway D concertvleugel, en deze klinkt dan ook het meest clean van allemaal. Het geluid is dik in orde, hoewel ik hem in de standaard instelling wat te zakelijk vond klinken. Gelukkig kun je bij alle piano's het nodige bijregelen, zoals klep open, half dicht of helemaal dicht en de helderheid instellen, en dat hielp om The Grandeur wat meer romantiek mee te geven. Als je Tone Section uitklapt, kun je eq'en, maar ook de resonantie en transients aanpassen, wat het karakter fundamenteel verandert. Met de compressor/tape-sectie maak je een heerlijk jarenzeventiggeluid. In de Anatomy-sectie blijken de afzonderlijk gesampled onderdelen als hammer, damper, string en pedal ook afzonderlijk te kunnen worden ingesteld.

Cinematic

Elke zichzelf respecterende gamedeveloper of filmmaker gebruikt opzweepende percussie en drums in zijn producties. *Larger than life* slagwerk is dan ook niet meer weg te denken uit de film- en gamewereld. Met Evolve kun je hiermee al een heel eind komen, maar Native Instruments heeft met Cinematic hier een speciaal instrument voor gemaakt dat

echt gespecialiseerd is in akoestische percussie-ensembles.

Action Strikes

Action Strikes levert instant percussie met de nodige impact. Het instrument bestaat uit drie onderdelen: Ensemble, Instrument en Hits. Als je Ensemble laadt, heb je twaalf volledige percussie-ensembles ter beschikking met (midi)loops onder verschillende toetsen. Ensemble heeft drie secties: high, mid en low, die hun eigen functie in het arrangement hebben en waarvoor ook afzonderlijk ensembles kunnen worden gekozen. Een sterk punt van Ensemble is dat je van percussie-ensemble kunt wisselen terwijl het ritme doorloopt en de stijl consistent blijft. Je ziet in notenschrift welke variaties er bij elk ritme beschikbaar zijn en je kunt meerdere ritmes combineren. Met het modulatie wiel en de pitchbender kun je crescendo's maken en de accenten versterken, wat snel en intuïtief werkt en bijzonder effectief is. Met Instrument kun je ook complete loops bespelen met één toets, maar dan voor één instrumentgroep apart. Met Hits heb je ten slotte de meest directe controle, want hier zijn alle hits afzonderlijk beschikbaar, maar wel zo gerangschikt dat je vanaf één klavier een veelzijdige percussiepartij kunt inspelen met allerlei verschillende instrumenten.

Kinetic Metal

Opvallend bij Kinetic Metal is de ingenieuze Steam Punk Kontakt-interface, als was het

een game à la The Incredible Machine. Metaal en beweging zijn de sleutelbegrippen bij Kinetic Metal. Ontwerper Jeremiah Savage heeft creatief gesampled, minder conventionele metalen objecten en kunstmatige waves gecombineerd, waarmee je atmosferische klankstructuren, mallet-achtige sounds en verfijnde micropercussie kunt maken. Met het linkerrad kan het geluid worden gemanipuleerd, en je kunt dit ook automatisch laten bewegen. Er zijn meer dan tweehonderd multi-layer-patches; combinaties van vier gesampled sounds en vier waveforms met elk hun eigen volumefader. Rondom de grote raderen bevinden zich vier geheugenpunten, elk met een specifieke mix van de acht elementen, waartussen je kunt morphen. Met het rechterrad, dat standaard aan het modulatie wiel van je controller is gekoppeld, morph je tussen

Installatie

De installatie neemt enkele uren in beslag, en dat terwijl Komplete 10 Ultimate op een usb3.0 harddisk geleverd wordt. Vervolgens moet je alle plug-ins nog eens updaten. Dit gebeurt via het programma Service Center, dat wel alle updates tegelijk kan downloaden, maar die vervolgens niet automatisch achter elkaar kan uitvoeren. Je moet dus steeds op een install-knopje drukken en wachten, voordat je de volgende kunt uitvoeren. Met 36 updates beschikbaar direct nadat je Komplete 10 Ultimate hebt geïnstalleerd, is dat tijdrovend en niet erg gebruiksvriendelijk. Het zou veel tijd schelen als dit met één opdracht zou kunnen plaatsvinden. Verder is van veel oudere instrumenten de documentatie gesplitst in de oorspronkelijke handleiding en een addendum. Een handleiding per instrument zou een stuk overzichtelijker zijn, zeker bij zo'n grote hoeveelheid instrumenten.

vier effectcombinaties. Ook hier is automatische beweging mogelijk. De raderen kunnen ook aan elkaar worden gekoppeld.

Kinetic Metal produceert unieke bewegende sounds die niet alleen als soundscape maar ook tonaal kunnen worden gebruikt voor akkoorden of melodieën. Door de eindeloze combinatiemogelijkheden van de wielen creëer je moeiteloos je eigen geluiden. Helaas ontbreekt een zoekfunctie voor de lange lijst met instrumenten. Gelukkig beschikken ze wel over sprekende namen.

Rise & Hit

Ook Rise & Hit is gericht op film- en gamecomponisten. Het is een verzameling massaal klinkende accenten, crescendo's en orkest-hits die ook nog eens flexibel kunnen worden aangepast. Er zijn categorieën zoals *Orchestral*, *Hybrid Orchestra*, *Hybrid Sounds*, *Hybrid Instruments*, *Percussive*, *Into The Void*, *Lifters*, *Smooth*, *Swooshes*, *Pure Synth* en *Subs*. Elke patch bestaat uit vier layers, die afzonderlijk van effecten kunnen worden voorzien. Je kunt het crescendo en het decrescendo van elke layer helemaal gescheiden regelen qua volume, tijd, effecten, en ook de klanken gescheiden kiezen. Uit één patch zijn dus al talloze variaties samen te stellen.

Vintage Drummer

Komplete Ultimate 10 biedt een breed aanbod van akoestische drumkits, variërend van stokoude kits tot ultramoderne akoestische

Abbey Road Vintage Drummer bevat kits van James Blades uit de jaren dertig en een Slingerland Radio King uit de jaren veertig

set-ups. De oudste twee kits vind je voor het eerst in Komplete 10 Ultimate. Abbey Road Vintage Drummer brengt je terug naar de tijden dat er nog geen popmuziek of zelfs rock 'n' roll was. Het zijn kits van James Blades (onder meer leraar van Carl Palmer en Richard James Burgess) uit de jaren dertig en een Slingerland Radio King uit de jaren veertig, beide met echte kalfsvellen. Deze

krante oudjes, die werden opgenomen met de unieke apparatuur in Abbey Road, klinken geweldig. Net als bij alle Abbey Road Vintage drums kun je de verschillende microfoonopnamen mixen, en diverse effecten en eq op de kanalen afzonderlijk toepassen.

Conclusie

Komplete 10 Ultimate is een zeer complete verzameling instrumenten, sampling libraries en effecten waarmee je in de meeste situaties professioneel voor de dag kunt komen. Qua synthesizers en drumsounds levert Komplete 10 vooral evolutie, geen revolutie. Het pakket werd diverser dankzij de nieuwe synths *Kontour* en *Rounds*, en het is veel eenvoudiger met de browser in de nieuwe Komplete Kontrol software om het juiste geluid te vinden dankzij de goede tagging. De grootste verrassingen vinden we bij de drums met Drumlab, waar je echt je drumklank tot in de puntjes kunt ontwerpen, en Polyplex, waar samples slim gelaagd worden en je met de randomfunctie razendsnel bijzonder goed klinkende drumkits maakt. De nieuwe piano's brengen het pakket weer up to date, de Abbey Road Vintage Drummer is een charmante completering van het al uitgebreide slagwerkpakket, en Rise & Hit, Kinetic Metal en Action Strikes zijn praktische aanvullingen voor film- en gamecomponisten, maar ook bruikbaar in andere stijlen. Rode draad in het bijzonder gevarieerde pakket is de geluidskwaliteit: die is van hoog niveau! ■

HET OORDEEL	
+	• handige Komplete Kontrol browser
+	• akoestische piano's weer helemaal up to date
+	• uitgebreide akoestische drumserie
+	• veel cinematografische instrumenten
-	• installatie en updates omslachtig